

א א מיי פ"ז מה"ל י"ט
הלכך נ' טושי' א"ח
ב מיי פ"ה מהלכת אל
הלכך י"ט טושי' י"ד
שם טעמ' י'
ג ג מיי ג' ש'
ד ד ה טור י"ד ש' ש'
ו' טושי' שם טעמ' י':
ה ו מיי שם הלכך י'
טושי' שם טעמ' י':
ז ז ח מיי שם טעמ' ש'
טושי' שם טעמ' י':
ז ח מיי שם הלכך י'
טושי' שם טעמ' י':
ח י מיי שם הלכך י':
טושי' שם טעמ' י':
כ מ מיי שם טעמ' ש'
טושי' שם טעמ' י':
י ל מ מיי שם הלכך י'
ועין כ"ח שם טעמ' ש'
שם טעמ' כ':

רבי יוסי אומר וז"ל גומר וגו' כדרכו^א. פי' בקונטרס לשהא אחריתא
וגו' משום^ב דליכא פקידא שמולין בלא מגופה וי"ל דלרין
לכסותו מפני שרצים ומיחו מגופה לא היה לרין דרין וציקו מועט
^ג ושמך משם ממקלקל: **אפ"ר** חו"ל המועד דאסורא במלאכה
מדאורייתא^ד. פרק קמח דף ג. כ"ה
משקין פירשתי: **רבי יהודה** אומר
אף ורועי ב'ו. במתמין מממיר
רבי יהודה^ה וכאן מיקל:
ברוך לגוף. ספרים אחרים כדו^ו:
רבן שמעון בן גמליאל אומר ב'ו'^ז
ואף על גב דרין שמעון בן
גמליאל נמי מודה לדרב שישא בריה
דרב אילי דלסורין צימי אכלו מודה
היכא דלין שם אומן אלל הוא דלבי
וצליעא^ח יעשו ע"י אחרים משום
פקידא דמשכיר שרינ^ט וצ"י אכלו
דשרינן הוא עצמו בלין שם שיעשה
כמותו ואומן לרבים ופקד וכו' ויש
דלורך דרבים ורגילא שריא לעיל ויש
מפרשים דהא דשרינן לאכל
עלמא^י שכלא ממא אחרים כדמשמע
הלשון ואין שם אומן אלל הוא אלל
לכתיבה לרין לנשות על ידי אחרים
מיהו לפי טעם הזה לא ידענא
במתין וספרין כשמושכרין אלל
אחרים למא און מנרין כסמון על
ידי אחרים ולפי טעם קמא ניחא
דלין מי שיעשה דבר זה באומן
שם^י אומנות דמיר וגמל וספן:

מי שהפך את זיתיו ואירעו אבל או אונס
או שהמטעוהו פועלים מועין קורה ראשונה
ומניחה לאחר המועד דברי ר' יהודה רבי
יוסי אומר יזולף וגומר וגו' כדרכו: **גמ'** פתח
באבל וסיים במועד אמר רב שישא בריה
דרב אידי^א זאת אומרת דברים המותרין
במועד אסורים בימי אבלו רב אשי אמר
לא מיבעיא קאמר^ב לא מיבעיא בימי אבלו
דמדרבנן הוא ושרי ואלא אפילו במועד
דאיסור מלאכה מדאורייתא במקום פסידא
שרו רבנן תניא כוותיה דרב שישא בריה
דרב אידי^ב יאלו דברים העושין לאבל בימי
אבלו^ג וזיתו הפוכין מוענין לו וכדו לגוף
ופשתנו להעלות מן המשרה וצמרו להעלות
מן היורה ומרביצים שדהו שוחרתיו עונת
המים שרו^ד יהודה אומר אף ורועין לו שדה
ניר ושדה העומדת לפשתן אמרו לו אם לא
תזרע בבכיר תזרע באפל אם לא תזרע פשתן
תזרע ממין אחר^ה רבן שמעון בן גמליאל
אומר וזיתו הפוכין ואין שם אומן אלא הוא
כדו לגוף ואין שם אומן אלא הוא פשתנו
להעלות מן המשרה וצמרו להעלות כן
היורה ואין עשה בצניעא^ו יותר על כן אמר רבן
שמעון בן גמליאל אם היה אומן לרבים וספר ובלן לרבים והגיע עת הרגל
ואין שם אומן אלא הוא הרי זה יעשה והאריסין והחכרין והקבלנין הרי אלו
יעשו אחרים בשבילן והחמרין הגמלין והספנין הרי אלו לא יעשו והאם היו
מוחכרין או מושכרין אצל אחרים הרי אלו יעשו ישכיר יום אפילו בעיר
אחרת לא יעשה היתה מלאכת אחרים בידו אע"פ שבקיבולת לא יעשה
אף על פי שבקיבולת ולא מיבעיא שאינה קיבולת אחרת קיבולת בידה
דמי אלא אימא^ז בין קיבולת בין שאינה קיבולת לא יעשה היתה
מלאכתו ביד אחרים בביתו לא יעשו בבית אחר יעשו מריון בריה
דרבין ומר בריה דרב אחא בריה דרבא ליהוה להו ההוא גמלא דתורא
בהדי הדדי איתרעא ביה מילתא כמר בריה דרב אחא בריה דרבא ופקסיה
לגמליה אמר רב אשי גברא רבה כמר בריה דרב אחא עביד הכי נהי
דלפסידא דריה לא חייש אדאחרים לא חייש דהא תניא אם היו מושכרין
או מוחכרין אצל אחרים הרי אלו יעשו והוא סבר^ח אדם חשוב שאני
אמר

ש"ס לא תזרע עשיו מכאן ואילן אינו ראי לפשתן: אמרו לו. לא תזרע שדה יור ושדה פשתן שאם לא תזרע צכיר צדה ניר מזרע
צאפל ולא הוי פקידא ימירא: בלן. שומר בית המרחץ ומשמין צינת המרחץ וטול מכל אחד שכרו: והגיע עס הרגל. שהכל לריכין לו
הרי זה יעשה כיון דליה ליה פקידא ואיכא נמי לורך רבים. ול"ג. הכא צניעא דהא רבים הוא: האריסין. מקבלי השדות לניס לטלס
ולרביע: החכרנים. שקבל לשמירה ולעובדה לכסוך כן וכך כורין אינו נותן לך ממנה: והקבלנים. שקבלו לשמירה לזמן פלוני צכוס כן
וכן צין יהיה הרבה או מעט הרי אלו יעשו אחרים בצניעל: הגמלים והספנים הרי אלו לא יעשו. לא ישכירו לכתיבה לפי שהמלאכה שלהם
הוא: ואם היו מוחכרין או מושכרין. הם או בהמה אלל אחרים למהלך משו או מדשים הרי אלו יעשו הם לעצמן ולא יפקידו כל שכרן ועבליס
נמי לא יפקידו. והכא לא קמי על ידי אחרים שהיה הן בעצמן מושכרין אלל אריסין אפטר להם על ידי אחרים צעבודת קרקע: **שכיר יום**.
אחד ואפילו צעיר אחרת ואין יודעין שם שהוא אלל וליכא משום מלאכת העין: לא יעשה. הואלו וצידו לחזור כדאמרין (ב"ק דף קטו): פועל
חוזר ואפילו צהלי היום וליכא פקידא כולי האי: אם היסא מלאכת אחרים צידו. צינית כגון צגד לצרוב הואלו וברשותיה לגומרו לאחר זמן
הרי (ב) אלל לא יעשו: ואע"פ שבקיבולת. אחרים היא שקבל עליו לנמיתות אומן צגד לאורגו צכך וכך: קיבולת. לעשות צכך וכך (ד' שרי): **כדידה**
דמיא. ואסור אלל שאינה קיבולת דלא הוה כדידה שרי: צניסו. של אלל לא יעשו אומן (א) משום משד שיאמרו הוא בעצמו מסייע במלאכה. אי נמי
שלל יאמרו צימי אללו השכירו לזה הפועל: גמלא. למד צכך צין שניה שור אחד לזה ושור אחד לזה: איסרע ציה מילא. אצילות: פסקיה לגמליה.
הפסקי שורו מן הגמל ולא שלחו לתרום צדה לפי שהיה אלל ומאווה על צינית בהמתו מדרבנן: להפסד דידיה לא חייש. דלא קא מעבד ארעא
מגמליה משום דאלל הוא: לפסידא דאחריו. כגון מריון אלל חייש דלא קא משדר לגמליה הוי ליה פקידא דלא הוה ליה בהמה לתרום וכיון דשרי
כתתנא אם היו מוחכרין וכו' הוה ליה למימשא אפסידא דאצריה: הוא סבר. מר צהיה דרב אחא: אדם חשוב שאני. דהא הוא אסור לדידה למיעבד:

הנהרות הב"ח
(א) השי' ד"ה אם
הימה כי לאחר זמן
הרי לא יעשה אף
על פי שבקיבולת י'
כן לרין לכות והדיא
ותיבת לז' ממק': (ב) ד"ה
צביו של אלל לא יעשו
אומן אחרים משום משד:
(ג) תוב' ד"ה רבי יוסי ט'
דליכא פקידא בשמיריכין.
י"ב לזון הרין וגו' לא
גמל צימי וזימס משום
דלין דרין לנשות לזימס
מגופה דאפי' הניחו מגולה
לא פסדי וכן ממלא
בפשי' באלפס וצמיקין
יוסף ע"ש אלל בלשון
אחר פירש דגביס ליה
לע"י דליכא פקידא לזימס:
בלל מגופה מ"מ וה"ל
כשמועלין אומן איכא
פקידא שמיח השמן בלא
מגופה: (ד) ד"ה כצ"ג
כי וצניעא דהאריסין
יעשו: (ה) באר דשרינן
לאכל עצמו היינו דוקא
ככלא ממא: (ו) באר
צמיו שם לו אומנות

רבינו הגמאל

מי שהפך את זיתיו
לחטום, ואירעו אבל או
אונס או שהמטעוהו
הפועלים ונגס המועד,
טוען קורה ראשונה
ונמיתה לאחר המועד דברי
ר' יהודה, ר' יוסף אומר
וז"ל (גמ' ונדרים) כדרכו.
ומקטין מתני' ב"ב, ולא
פירש אם מותר לעשות
מלאכתו במקום פסידא
אם לא, וקפן ומורה לו
בחולו של מועד שמותר
לעשות מלאכה במקום
פסידא בריה דרב אידי,
זאת אומרת דברים
המתירין בחולו של מועד
המתירין לעשותן בימי
אבלו, וצ"ח כותיה דרביס,
שעושין לאבל בימי אבלו,
פירוש התירו משום
פסידא לעשות לו אחרים
ולא הוה. אבל על פי
אחרים התירו לו להפוך
זיתו ולגוף כיון ולהעלות
מן המשרה וצמרו
פשתנו ומרביצים שדהו
כדמצינו בגמ' וצ"ח
מטעני עונת המים שלו.
ר' יהודה אומר אף ורועין
כו'. רבן שמעון בן גמליאל
אומר זיתו הפוכין פשתנו
במשרה צמרו בריה ואין
שם אומן אלא הוא, הרי
על עושה בנענא בנענא
ביתו. וכן היה אומר, אם
היה ספר או בלן לרבים,
הניבו הרגל, ואין שם אלא
הוא, הרי זה יעשה.

היורה ואין שם אומן אלא הוא הרי זה יעשה והאריסין והחכרין והקבלנין הרי אלו
יעשו אחרים בשבילן והחמרין הגמלין והספנין הרי אלו לא יעשו והאם היו
מוחכרין או מושכרין אצל אחרים הרי אלו יעשו ישכיר יום אפילו בעיר
אחרת לא יעשה היתה מלאכת אחרים בידו אע"פ שבקיבולת לא יעשה
אף על פי שבקיבולת ולא מיבעיא שאינה קיבולת אחרת קיבולת בידה
דמי אלא אימא^ז בין קיבולת בין שאינה קיבולת לא יעשה היתה
מלאכתו ביד אחרים בביתו לא יעשו בבית אחר יעשו מריון בריה
דרבין ומר בריה דרב אחא בריה דרבא ליהוה להו ההוא גמלא דתורא
בהדי הדדי איתרעא ביה מילתא כמר בריה דרב אחא בריה דרבא ופקסיה
לגמליה אמר רב אשי גברא רבה כמר בריה דרב אחא עביד הכי נהי
דלפסידא דריה לא חייש אדאחרים לא חייש דהא תניא אם היו מושכרין
או מוחכרין אצל אחרים הרי אלו יעשו והוא סבר^ח אדם חשוב שאני
אמר

ש"ס לא תזרע עשיו מכאן ואילן אינו ראי לפשתן: אמרו לו. לא תזרע שדה יור ושדה פשתן שאם לא תזרע צכיר צדה ניר מזרע
צאפל ולא הוי פקידא ימירא: בלן. שומר בית המרחץ ומשמין צינת המרחץ וטול מכל אחד שכרו: והגיע עס הרגל. שהכל לריכין לו
הרי זה יעשה כיון דליה ליה פקידא ואיכא נמי לורך רבים. ול"ג. הכא צניעא דהא רבים הוא: האריסין. מקבלי השדות לניס לטלס
ולרביע: החכרנים. שקבל לשמירה ולעובדה לכסוך כן וכך כורין אינו נותן לך ממנה: והקבלנים. שקבלו לשמירה לזמן פלוני צכוס כן
וכן צין יהיה הרבה או מעט הרי אלו יעשו אחרים בצניעל: הגמלים והספנים הרי אלו לא יעשו. לא ישכירו לכתיבה לפי שהמלאכה שלהם
הוא: ואם היו מוחכרין או מושכרין. הם או בהמה אלל אחרים למהלך משו או מדשים הרי אלו יעשו הם לעצמן ולא יפקידו כל שכרן ועבליס
נמי לא יפקידו. והכא לא קמי על ידי אחרים שהיה הן בעצמן מושכרין אלל אריסין אפטר להם על ידי אחרים צעבודת קרקע: **שכיר יום**.
אחד ואפילו צעיר אחרת ואין יודעין שם שהוא אלל וליכא משום מלאכת העין: לא יעשה. הואלו וצידו לחזור כדאמרין (ב"ק דף קטו): פועל
חוזר ואפילו צהלי היום וליכא פקידא כולי האי: אם היסא מלאכת אחרים צידו. צינית כגון צגד לצרוב הואלו וברשותיה לגומרו לאחר זמן
הרי (ב) אלל לא יעשו: ואע"פ שבקיבולת. אחרים היא שקבל עליו לנמיתות אומן צגד לאורגו צכך וכך: קיבולת. לעשות צכך וכך (ד' שרי): **כדידה**
דמיא. ואסור אלל שאינה קיבולת דלא הוה כדידה שרי: צניסו. של אלל לא יעשו אומן (א) משום משד שיאמרו הוא בעצמו מסייע במלאכה. אי נמי
שלל יאמרו צימי אללו השכירו לזה הפועל: גמלא. למד צכך צין שניה שור אחד לזה ושור אחד לזה: איסרע ציה מילא. אצילות: פסקיה לגמליה.
הפסקי שורו מן הגמל ולא שלחו לתרום צדה לפי שהיה אלל ומאווה על צינית בהמתו מדרבנן: להפסד דידיה לא חייש. דלא קא מעבד ארעא
מגמליה משום דאלל הוא: לפסידא דאחריו. כגון מריון אלל חייש דלא קא משדר לגמליה הוי ליה פקידא דלא הוה ליה בהמה לתרום וכיון דשרי
כתתנא אם היו מוחכרין וכו' הוה ליה למימשא אפסידא דאצריה: הוא סבר. מר צהיה דרב אחא: אדם חשוב שאני. דהא הוא אסור לדידה למיעבד:

הנהרות הב"ח
(א) השי' ד"ה אם
הימה כי לאחר זמן
הרי לא יעשה אף
על פי שבקיבולת י'
כן לרין לכות והדיא
ותיבת לז' ממק': (ב) ד"ה
צביו של אלל לא יעשו
אומן אחרים משום משד:
(ג) תוב' ד"ה רבי יוסי ט'
דליכא פקידא בשמיריכין.
י"ב לזון הרין וגו' לא
גמל צימי וזימס משום
דלין דרין לנשות לזימס
מגופה דאפי' הניחו מגולה
לא פסדי וכן ממלא
בפשי' באלפס וצמיקין
יוסף ע"ש אלל בלשון
אחר פירש דגביס ליה
לע"י דליכא פקידא לזימס:
בלל מגופה מ"מ וה"ל
כשמועלין אומן איכא
פקידא שמיח השמן בלא
מגופה: (ד) ד"ה כצ"ג
כי וצניעא דהאריסין
יעשו: (ה) באר דשרינן
לאכל עצמו היינו דוקא
ככלא ממא: (ו) באר
צמיו שם לו אומנות

גליון הש"ס
נ"ב. לא מיבעיא בימי
אבלו דמדרבנן: עין לקמן
דף י' ע"פ מוס' ד"ה
עשה דמיר:

מוסף רש"י

אדם חשוב שאני, י' לו
להתמיר על עצמו יזמר
(דקמן ב'): שיהא אלל אומן
שהא מוקל עמד ומקל
יזמר (שבת נא) לפי שלמדת
הימנו (תבואות טו).

אדם חשוב שאני, י' לו
להתמיר על עצמו יזמר
(דקמן ב'): שיהא אלל אומן
שהא מוקל עמד ומקל
יזמר (שבת נא) לפי שלמדת
הימנו (תבואות טו).

אדם חשוב שאני, י' לו
להתמיר על עצמו יזמר
(דקמן ב'): שיהא אלל אומן
שהא מוקל עמד ומקל
יזמר (שבת נא) לפי שלמדת
הימנו (תבואות טו).

אדם חשוב שאני, י' לו
להתמיר על עצמו יזמר
(דקמן ב'): שיהא אלל אומן
שהא מוקל עמד ומקל
יזמר (שבת נא) לפי שלמדת
הימנו (תבואות טו).

אדם חשוב שאני, י' לו
להתמיר על עצמו יזמר
(דקמן ב'): שיהא אלל אומן
שהא מוקל עמד ומקל
יזמר (שבת נא) לפי שלמדת
הימנו (תבואות טו).

(א) רמב"ם לא נרס וגו' נצי וזימס וכו' נכש"י באלפס וכו' שם דלא נרסין וכו'.

פתוח וצריך לשתמו במגופה ובכח טיט ואם לא יסתם ותקלקל. טעה תלמוד ר"י מפאריס. T. וחוכר נמי כיון דלא יזיב אלא
מגופה דאריעא אי מוכר ולא עבד איכא פסידא דבעלים. מוס' הל"ש כספ' נש"י. ומיירי דברב שאינו אבד וכו' ואילו דברב
האבד וכו' אפי' במילא דליכא פסידא אלא לאבל לחודיה מותרין לעשות וכו' ע"י אחרים. עשה תלמוד ר"י מפאריס.

פתוח וצריך לשתמו במגופה ובכח טיט ואם לא יסתם ותקלקל. טעה תלמוד ר"י מפאריס. T. וחוכר נמי כיון דלא יזיב אלא
מגופה דאריעא אי מוכר ולא עבד איכא פסידא דבעלים. מוס' הל"ש כספ' נש"י. ומיירי דברב שאינו אבד וכו' ואילו דברב
האבד וכו' אפי' במילא דליכא פסידא אלא לאבל לחודיה מותרין לעשות וכו' ע"י אחרים. עשה תלמוד ר"י מפאריס.

